

**HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE DANY VRABCOVÉ
„VZDĚLÁVACÍ POTŘEBY MEDIÁTORŮ POSKYTUJÍCÍCH RODINNOU
MEDIACI“**

STUDENTKY UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE ,FILOZOFICKÉ FAKULTY
KATEDRY SOCIÁLNÍ PRÁCE

Tatjana Šišková

1. Hodnocení kapitol, úvodu a závěru, posouzení metodiky práce

Hlavním cílem práce bylo zjistit a popsat vzdělávací potřeby mediátorů v oblasti rodinných sporů a sestavit doporučení pro specializační vzdělávání rodinných mediátorů. Výstupy práce se opírají o zjištěná a navržená kritéria vzdělávání dosavadních mediátorů v rodinné oblasti a protože specifika zatím nejsou konkrétně definována, bude práce patřit mezi základní dokumenty o daném tématu.

Práce je rozdělena do dvou částí: teoretické a praktické.

V teoretické části je pozornost soustředěna na definici rodinné mediace a roli rodinného mediátora. Nejdříve definuje mediaci jako multidimenzionální předmět, který vychází z práva, sociologie, psychologie a sociální práce a poté pozornost soustřeďuje na popis tří základních směrů v mediaci, které existují v praxi: facilitativní, evaluativní a transformativní. Při pohledu na roli mediátora obecně upozorňuje, že průběh mediace určuje styl osobnosti mediátora, přístup, pojetí či model mediace. Rodinnou mediaci sleduje v rámci mediace facilitativní až transformativní a tím ji definuje jako profesi, která má svá specifika. Uvádí, že ve facilitativní mediaci není dohoda omezena na opuštění pozic a přijmutí kompromisního řešení, ale je výsledkem vzájemné spolupráce stran na základě rozeznání zájmů. Tím je dokumentováno její pochopení hlavních možností a výlučností mediace.

Práce se také věnuje legislativnímu rámci rodinné mediace v České republice - jaké podmínky nastavuje Zákon o mediaci pro výkon mediace v rodinných sporech.

V praktické části autorka popsala jaké mají rodinní mediátoři vzdělávací potřeby a předkládá návrhy respondentů na sestavení specializačního vzdělávání rodinných mediátorů. Výstupem praktické části je doporučení pro specializační vzdělávání rodinných mediátorů, odpovídající současným požadavkům na tuto profesi.

Metodika: vzhledem k nízkému počtu rodinných mediátorů zvolila kvalitativní metodu – rozhovor s 10 mediátory z řad členů AMČR, o.s.. Vytvořila seznam témat: dosažené vzdělání a jeho přínos, názory na výcvik mediace, vzdělání potřebné pro výkon rodinného mediátora a osobnostní předpoklady rodinného mediátora a tím vytvořila základní kostru pro polostandardizovaný rozhovor. Vhodné bylo, že vybrala mediátory z několika měst a s různým vzděláním a srovnáním zjistila, že mnohé zkušenosti jsou velmi podobné a že rodinná mediace je specifická oblast, která bude vyžadovat řadu dovedností a informací. Využila také svých osobních zkušeností s výkonem rodinné mediace, kterou poskytuje od roku 2006, podala přehled co mediátorům přinesla původní profese a vzdělání a co pak mediační výcvik. Všichni potvrdili, že mediace potřebuje řadu dovedností a informací z práva, sociologie, sociální práce a psychologie a že bez mediačních výcviků, které věnují pozornost konfliktu, emocím, procesu mediace, roli mediátora a formě dohody, by mediátor nemohl efektivně působit a pomoci lidem v konfliktu. Přesné znění rozhovorů uvádí v příloze.

V závěru shrnuje fakt, že mediace je velmi konkrétní profese, která klade na mediátora nároky jak po stránce odborné, tak po stránce osobnostního nastavení. Tím deklaruje, že mediaci nemůže provádět každý, i když vzdělaný člověk. Tím se práce vymyká současnému pojetí a prezentace mediace pouze jako metody, což zdůrazňují zejména advokáti. Svě pojetí podporuje i faktem zařazením profese pracovníka mediační a probační služby do katalogu profesí (když je charakterizován jejich sociogram) a obvyklým pojetím kdekoliv v Evropě, resp. světě, mediace jako profese, která doplňuje nabízené služby lidem v konfliktních situacích, protože je nedovedou sami zvládnout.

2. Využití dostupných zdrojů jako podkladů ke zpracování tématu

Autorka využívá literatury, která je dostupná jak v češtině, tak i cituje ze zahraničních pramenů, sleduje i výstupy z konferencí a portálu evropské justice. Uvádí také internetové zdroje. Bude-li se autorka věnovat dalšímu magisterskému studiu, a bude-li na tématu mediace dále pracovat, pak by bylo vhodné, aby rozšířila svůj pohled i na zahraniční prameny ze zemí, kde je mediace rozvíjena již několik desetiletí a komparací upozornila na „české zatím okleštěné pojetí mediace“ pouze jako metody a důrazněji definovala mediaci jako profesi a přinesla pro toto pojetí více argumentů.

3. Posouzení proporcionality a návaznosti jednotlivých kapitol

Tato práce je rozdělena mezi teorii a praxi víceméně proporcionalně. Návaznost kapitol je zřejmá a logická, někdy by bylo vhodné doplnit více spojovacího textu.

4. Posouzení interpretace získaných výsledků a jejich případný přínos pro praxi

Přestože práce je založena na teoretickém rozboru doposud menšího množství dostupné literatury a dále na výsledcích kvalitativního výzkumu (10 rozhovorů), jsou výsledky jasné a pregnantně formulované: rodinný mediátor by měl být nejen vzdělán v určitých oborových specifikách, ale být i velkou osobností bez potřeb vlastní prezentace. Oblasti potřeb a vzdělávání mohou být použity jako základní návrh rámcových osnov pro náplň vzdělávacích kurzů mediace, a to rodinné oblasti. Nicméně program vzdělávání by měl být podrobnější, aby se stal jednoznačným standardem a mohl být v praxi realizován. Tento cíl je však pro nedostatek srovnávacích materiálů zatím velmi obtížný úkol a studentka se v této bakalářské práci pokusila o nastavení určitých „kolejí“ či obecných ustanovení, které by měl každý učitel či lektor rozhodně respektovat. Správně zdůrazňuje, že témat pro rodinnou mediaci je mnoho (prezentuje určitý přehled-s.15.-17.) a cituje Lindena,“ který mediaci nazývá spíše uměním, než dovedností. Vychází z toho, že tak jako každý člověk je i mediace unikátní. Proto mediátor přistupuje k případům přísně individuálně. V průběhu mediace si vybírá ze sady dokonale zvládnutých přístupů, metod a technik nejvhodnější z prostředků. Z toho plyne, že takový přístup klade extrémní nároky“ (s.12) a příprava na práci rodinného mediátora by neměla být podceňována.

5. Zhodnocení po stránce jazykové a grafické úpravy

Práce je psána přehledně a srozumitelně členěna, jak upozorňuje osnova. Místa je dost stručná. Využívá někde tabulkové srovnání, jednotlivé fáze procesu mediace zdůrazňuje i grafickými piktogramy, čímž práci obohacuje.

6. Celkové zhodnocení-klasifikace

I přes určité výhrady hodnotím práci –výborně.

7. Tři otázky pro diskuzi k obhajobě

Co umožňuje mediace při řešení konfliktu oproti jiným metodám práce- poradenství, soudu, terapii a proč by měla být profesí?

Jaké jiné metodiky by vedly ke zjišťování cílů práce kromě kvalitativního výzkumu?

Na co by měl být kladen zejména důraz při přípravě mediátora do praxe?

8. finální sdělení : doporučuji k obhajobě

v Praze, dne 31.8.2012

PHDr. Tatjana Šišková
tatjana.siskova@centrum.cz

GSM: +420 604 959 657